

К.В. Калєнік, канд. екон. наук, ст. викл. (*ХДУХТ, Харків*)

Н.Ю. Балацька, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У НАУКОВИХ ГУРТКАХ

Особлива роль у підготовці майбутніх фахівців і підвищенні якості навчального процесу належить самостійній роботі, яка дає можливість студентам долучитися до творчих видів діяльності і розвинути свої інтелектуальні здібності. Сучасні тенденції реформування вищої освіти змушують переглядати підходи до організації самостійної роботи студентів. Аналіз ходу реформування вищої освіти в європейських країнах призводить до висновку про зростаючу роль самоосвіти як найважливішої умови розвитку особистості, її професійного і життєвого успіху, а також головного завдання підготовки студентів як майбутніх фахівців.

З огляду на зміни в цільових характеристиках професійної підготовки сучасних фахівців можна вважати, що самоосвіта – це цілеспрямована, самостійна, пізнавальна, практико-орієнтована діяльність з розширення наявних знань і компетенцій, отримання нових знань і формування сучасних компетенцій в одній або декількох сферах людської життєдіяльності, самовдосконалення особистості протягом усього життя.

Правильно організована самостійна робота студентів має величезне освітнє і виховне значення. Вона є визначальною умовою у досягненні високих результатів у навчанні, формуванні моральних якостей; служить головним шляхом перетворення отриманих знань у переконання і навички, виступає важливим чинником у розвитку вміння учитися, займатися самоосвітою і, отже, бути як засобом, так і метою навчання.

Необхідно враховувати, що у сучасній системі вищої освіти одним з головних компонентів підготовки якісних фахівців є розвиток пізнавальної активності в процесі науково-дослідної роботи, а традиційною формою організації наукової студентської роботи, яка припускає і самостійну роботу, є студентські наукові гуртки. Робота в наукових гуртках допомагає студентам розвиватися і розкривати свій потенціал, досягати успіху і професійного зростання. Більшість студентів, які беруть участь у наукових гуртках, виділяють такі мотиви своєї діяльності: пізнавальний інтерес і прагнення до самореалізації. Пізнавальний інтерес у даному випадку допомагає саморозвитку,

оскільки, займаючись у науковому гуртку, студент освоює нові сфери в дослідницькому і творчому житті, а також незвичні для себе галузі знань.

Самостійна робота в студентських наукових гуртках передбачає:

- виконання індивідуальних наукових досліджень під керівництвом наукового керівника;
- участь у наукових семінарах, конференціях, конкурсах, олімпіадах за дисциплінами і спеціальністю;
- участь студентів у госпдоговірних наукових дослідженнях.

Важливість самостійної роботи студентів у наукових гуртках розкривається у їхній меті та завданнях. Наприклад, метою організації наукового гуртка студентів з напрямку «Готельно-ресторанна справа» є розвиток економічного мислення, навчання самостійно набувати, засвоювати і застосовувати знання у сфері гостинності, вироблення активної життєвої позиції по відношенню до економічних процесів, що відбуваються у суспільстві та галузі, використання творчого потенціалу студентів для вирішення актуальних проблем. Завданнями такого гуртка є:

- сприяння формуванню інтересу до вивчення дисциплін;
- пошук і підтримка талановитих студентів, що цікавляться наукою;
- глибше вивчення теоретичного матеріалу;
- розширення і поглиблення знань, умінь і навичок, отриманих на лекційному і практичному заняттях;
- формування навичок науково-дослідної діяльності;
- забезпечення міждисциплінарних зв'язків;
- виховання творчого відношення до майбутньої професії;
- підвищення професійного рівня підготовки;
- виховання потреби і формування уміння постійно удосконалювати свої знання.

Таким чином, ефективна організація самостійної роботи в студентських наукових гуртках дозволяє студентам реалізувати свій творчий потенціал, набути навичок ораторського мистецтва і самопрезентації, роботи в науковому колективі, написанні статей і підготовки наукових доповідей. В результаті отримуємо підвищення професійного рівня знань студентів.